

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 24 cor. (14 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 12 cor. (7 Lei)
Un număr 40 fileri (30 bani.)

lese ca număr poporal al „Unirii“ în fiecare Joi.

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos.

Redactor: Alexandru Lupeanu-Melin.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 1 cor. a doua și a treia oră 80 fil.

Blajul are Păstor.

— Sfinția Sa Vicarul Dr. VASILE SUCIU e Arhiepiscop și Mitropolit al Bisericii unite. —

4 Iunie.

Ieri a sosit la Blaj înștiințarea oficială, că Sfinția Sa Papa dela Roma ținând seamă de dorința clerului și poporului român gr.-cat. a numit de Mitropolit al Blajului pe Părintele canonic și vicar Dr. Vasile Suciu.

Știrea aceasta a umplut inimile tuturor de mare bucurie pentru că, în sfârșit, nu mai suntem orfani, ci ne avem iarăș păstorul și domnul, și pentru că vedem așezat pe tronul arhieresc al Blajului un bărbat, care se bucură de încrederea și dragostea întregului cler românesc. Și într'adevăr, dela vestitul Grigorie Maior încoace n'a fost nici un vlădică blăjan, care să poată zice cu mai multă dreptate decât Păr. dr. Vasile Suciu, că schiptrul pe care-l ține în mână nu i-l'au dat cei mari și puternici, ci Dumnezeu și încrederea obștei preoțești. Și preoțimea unită poate fi mândră, că a săvârșit o faptă, care-i face cea mai mare cinste, ridicând, în vremile de cumplită urgie din primăvara anului 1918, când temnițele ungurești gemeau de mulțimea fără număr a Românilor și când dreptatea o făceau baionetele jandarmilor, în fruntea bisericii române unite, împotriva voinței și dorinței guvernului unguresc, pe românul dârz și harnic dr. Vasile Suciu.

Născut din părinți țărani din țara Oltului, noul Mitropolit a păstrat până în ziua de azi ceva din firea viguroasă a țaranului oltean harnic, cinstit, și deschis la față și la vorbă. Firea aceasta bună românească nu i-au putut-o schimba nici școlile înalte, în cari și-a făcut învățătura, nici slujbele pe cari le-a ocupat și nici legăturile pe cari le are, ci a rămas și sigur va rămânea până la sfârșitul vieții sale, așa cum îl cunoaște toată lumea și cum îi stă atât de bine:

statornic în muncă și luptă, drept la suflet și la inimă, harnic și iubitor față de cei mici și năcăjiți, temător de Dumnezeu și cu dragoste față de biserica și neamul Său.

Dorim noului Mitropolit, care ajunge în vremuri atât de mari în fruntea bisericii române unite curajul lui Inocențiu Clain, evlavia lui Petru P. Aaron, hărnicia lui Grigorie Maior și milostenia lui Ioan Vancea...

Întru mulți ani Stăpâne!

La Rusale.

Înainte de dumnezeiasca înălțare la cer a făgăduit Domnul Hristos sfinților săi apostoli, că le va trimite putere de sus, ca să-i întărească întru vestirea în toată lumea a Cuvântului adevărului veșnic. Răzimați pe această făgăduință, ei nu s'au depărtat de Ierusalim, ci, împreună cu Maica Domnului și cu sfințele muieri, au petrecut acolo în cuvioase rugăciuni. Iar în ziua când se împliniră cincizeci de zile dela preamărita lui înviere, cum ei petreceau adânciți în rugăciune, se făcu dintr'odată o suflare ca de vânt ce vine repede și se umplu toată casa unde ședeau. Și Spiritul sfânt s'a coborât asupra lor în chipul limbilor de foc și dintr'odată se luminară toți și începură a grăi în alte limbi, cari nu le cunoscuseră mai înainte. Mărirea lui Dumnezeu, legea lui cea sfântă, acum ei o vestiau în toate limbile pământului.

Darul lui Dumnezeu, care s'a revărsat asupra apostolilor, a dat cuvântului lor

putere, așa că în urma predicării lui Petru, căpetenia apostolilor, în aceeași zi s'au botezat trei mii de oameni. Acești trei mii de oameni au fost cei dintâi cari au primit legea creștinească pe urma predicării apostolilor, de aceea cu drept cuvânt, luminatul praznic ce-l prăznuim noi astăzi e praznicul începului bisericii lui Hristos.

Domnul a făgăduit apostolilor săi: *Iată eu cu voi sunt în toate zilele, până la capătul veacului!* Aceasta s'a dovedit mai ales în ziua aceasta a pogoririi Spiritului sfânt și de atunci încoace se dovedește mereu până în ziua de astăzi. El e în mijlocul nostru și acum, cu darul cel sfânt ce ni-l trimite nouă necontenit și cu dumnezeiasca lui purtare de grije. Au trecut nouăsprezece veacuri dela venirea lui, omenimea a înaintat și înaintează mereu și va mai înainta încă; dar veșnic își va putea stămpără setea numai la izvorul cel dătător de viață al cuvintelor lui, cum însuș a zis: *cel însetat să vină la mine și să bea!*

De aceea nefericit, de trei ori nefericit acela, care în zilele aceste cearcă să se depărteze dela El, dela izvorul vieții, dela dumnezeasca lui lege și învățătură. Nefericit acela, care se lasă ispitit de ispitele lumii acesteia, Hristos doar a biruit lumea, cu armele luminii, adevărului și iubirei. Dacă am avut lipsă de Hristos vreme de nouăsprezece veacuri, cu atât mai vartos avem lipsă de El acum, când o viață nouă răsare dela un capăt până la celalalt al lumii. Această viață nouă numai atunci poate să fie fericită, când temelul ei e Isus Hristos și dumnezeasca lui învățătură.

* * *

Neamul românesc de pretutindeni încă acum își croiește viitorul, acum își așează temelile pentru noua viață ce se începe în zilele de azi. E o muncă uriașă aceasta, dar numai atunci va fi roditoare și trainică, dacă aceste temelii vor fi dumnezeieștile învățături ale Fiului lui Dumnezeu. Accia așadar, cari lucră acum la așezarea acestor temelii, vor face începutul unei zidiri mărețe dacă piatra cea din capul unghiului va fi Evangelia lui Isus Hristos, începutul și sfârșitul bucuriei noastre.

Drept aceea, flacăra credinței, care am moștenit-o dela cucernicii și dreptcredincioșii noștri părinți să o lăsăm să ardă mai departe, căci numai această credință poate să dea temelii nădejzii noastre în viitorul de aur ce ni-se pregătește. Focul iubirii evanghelice, care a fost o vârtute frumoasă a părinților noștri (căci nici un neam n'a fost mai puțin stăpânit de ură vreme de nouăsprezece veacuri ca neamul românesc) — să-l nutrim și pe mai departe, căci și Evangelia prin iubirea ce a propovăduit-o a biruit lumea.

Ori doar, aceste vârtuți strămoșești au început să-și

piardă din puterea lor? Ori ne temem că vor slăbi în viitor? Să nu ne temem. Domnul a fost cu noi în vremea robiei noastre și nu ne-a lăsat, cu noi va fi și în zilele bucuriei noastre. Dar ca să fie cu noi, nu trebuie să ne uităm de El. Să nu ne adâncim privirile prea tare în pământ, ci să le ridicăm și către înălțime, de unde vine tot ajutorul. Apostolii și-au îndreptat privirile către cel ce s'a înălțat la cer — și dela cer le-a venit ajutorul: întărirea lor desăvârșită în credință.

În ziua praznicului pogoririi Spiritului sfânt și noi într'acolo să ne îndreptăm privirile. Cu îndoiță cucernicie să cerem și noi așezarea-întru noi a Spiritului sfânt, ca astfel întărindu-ne în credință cu darul lui, să putem săvârși lucrarea viitorului de aur ce-l așteptăm și atât de mult l-am visat odată în visurile noastre.

Septimiu Popa.

Calea de mărire...

— **Maiestățile Lor Regele și Regina în Ardeal și Părțile ungurene.** —

În numărul trecut al gazetei noastre am scris calea până în Oradea-mare. Din inima Bihorului Maiestățile Lor au călătorit

La Bichș-Ciaba.

Aici, pe lângă căpeteniile armatei și Români acelor părți îndepărtate, s'a înfățișat înaintea Regelui și Reginei o deputațiune de 500 *Bândșeni* în frunte cu Episcopul Dr. Valer Tr. Frențiu, Dr. Gheorghe Dobrin, prefectul Lugojului, și protopopul Dr. Gh. Popovici. Maiestatea Sa le-a spus aici Bândșenilor:

— *Când am tras sabia din teacă nu am tras-o numai pentru Ardeal, ci pentru toată suflarea românească subjugată. Din parte-mi voi face totul ca dorul D-Voastră să se împlinească și vechile legături cu Țara românească să se înnoiască.*

Duminecă în 25 Mai, Regele și Regina au fost

În Careii-Mari.

În Careii se adunase tot *Sătmarul, Oașul și Maramurașul*. Primirea pe care acești cei mai ingenunchiați frați ai noștri au făcut-o Părechii Regale, nu se poate descrie, atât a fost de frumoasă și de însuflețită.

Peste *Baia-Mare, Zibău și Dej* Părechea Regală s'a oprit

La Bistrița.

Bistrițenii s'au dovedit bravi urmași ai vestiților *Grănițeri*, cari au făcut atâta cinste neamului nostru cu vitejia lor în marile răboaie din trecut ale Europei. S'a înfățișat aici o ceată de moșnegi frumoși, *Grănițeri* de odinioară, aducând înaintea Regelui un steag sfărțiat de tot de multele bătăi, prin cari a fost purtat — steagul fostului *Reg. II. de graniță*, — rugând pe adevăratul Stăpân al Nației noastre să-l dăruiască regimentului, care se va face din feciorii acelor plaiuri, să-l poarte și nepoții la biruință, precum l-au purtat ei... Să-l poarte acum aievea în slujba neamului!

Regele a lacrimat de mișcat ce era și a chemat numai decât un ofițer, dându-i în seamă steagul ciuruit de gloanțe și purtător de strămoșească cinste.

Apoi a spus:

— *„Acestui colț al Ardealului vecin de soră cu Moldova, codrii cari se întind peste munți i-au șoptit de atâtea ori, că și dincolo de munți trăiesc tot frați, și șoptirea munților și murmurul apelor au adus aicea acelaș suflet de iubire de neam... Sunt convins, că acest suflet va fi la fel totdeauna.”*

Peste *Gherla*, în gara căreia MM. Lor au fost întâmpinați de către P. Sf. Sa Episcopul *Dr. Iuliu Hossu* și preoții săi, trenul regal a intrat în cetatea de groază a trecutului nostru.

În Cluj

s'a adunat *Someșul, Câmpia* toată și jurul *Gilăului, Moșii* dela *Mărișel* și din creștii munților, sute de mii de oameni... Ungurii s'au ascuns pe după perdele, iar *Moșii* au adus un *tun de lemn*, dintre celea cu cari a bătut Iancu Abrudul și l-a zdrobit pe îngânfatul *Hatvani* la 48.

La Turda.

Regele și Regina au ingenunchiat pe *Câmpia de jale* unde a fost ucis *Voevodul Mihai*, cel diatăi înfăptuitor al visului nostru sfânt.

În Țara Motilor.

Maiestățile Lor s'au oprit mai întâi în *Câmpeni*, vechiu cuib de tribuni apoi

Au pus cununii de flori

pe mormântul lui *Horia și Iancu la Tebea*. Au cercetat casa Iancului la *Vidra* și au ascultat glasul amintitor de vifore bătrâne al tunicelor la *Abrud*. Au văzut aici pe vestiții moși dârzi și pe voinicoasele moațe călări, putând să privească o frântură din vremile de trezire dela 1848, cu aprinderi de focuri pe culmi și cu zingării oțeloase de lănci.

Au putut apoi se vadă icoane din viața băieșilor de pela *Roșia Abrudului*, cu șteampurile lărmuitoare și cu strălucitorii bulgări de aur ai *Munților Apuseni*.

În Bălgărad

s'au arătat *Murășenii* cei chipeși și pădurenii dela *Hațeg și Hunedoara*. Despre bătrâna cetate Regele a zis:

— *„Aicea este cuprinsă toată durerea, toate chinurile unui popor, care nu a vrut să aibă alte cereri sub Soare decât să-și exprime (tălmăcească) în graiul său dorințele atât de modeste!”*

Martiriul eroilor cari au suferit pentru credința lor în neam și în Dumnezeu a dat roade binecuvântate, căci tot aici în 1 Decembrie s'a votat cu unanimitate (obștesc glas) alipirea la patria — mamă.

Blajul nu a rămas mai pe jos decât alte orașe și locuri pe unde a trecut Părechea Regală.

Sibiul

a desfășurat la primirea Maiestăților Sale toată strălucirea și pompa pe care acest oraș norocos e în stare să-o arete la mari prilejuri. Aici e armată multă, e scaunul Consiliului Dirigent, slujbași mulți, lumină și bogăție de oameni. Au venit mândrii *Mărgineni* și *Oțtenii* cei falnici, ca o neasămănată oaste de săteni frumoși și deștepți, de femei ca zinele. Pe dinaintea Regelui și Reginei a trecut chiar și un cioban cu turma lui de oi bălnane, arătând o lature din viața locuitorilor de munte.

Duminecă în 1 Iunie Maiestățile Lor au făcut o cale la *mormintele eroilor din 1916* prin *Turnișor, Cristian, Săliște* la *Orlat*, unde Regina a pus un mănunat mănunchiu de flori pe gilia care acopere osămintele scumpe ale înaintemergătorilor libertății noastre de astăzi.

— În aceeași zi, la orele 12, MM. LL. Regele și Regina și mica Princesă *Ileana* au plecat peste *Brașov la București*, ducând celea mai neuitate amintiri.

Sandu Popii.

Marea sărbătoare a bucuriei.

— Maiestăile Lor Regele și Regina în Blaj. —

Vis împlinit...

Multe zile mari a văzut Blajul în vicața sa. Mari și luminate sărbători s-au desfășurat pe sub înaltele bolți ale mănăstirii bătrâne și prin piața largă a Vlădicului Inochentie. Aleși oaspeți au descălecat pe vremuri în Mica Romă dela îmbinarea Târnavelor surori...

A văzut Blajul arhierii și trimiși papali, a văzut ministrii și înalte fete domnești, a văzut cărturari vestiți în lumea toată, ca Mommsen și alții. A văzut pe Iancu în fruntea Moșilor săi, a văzut pe Vlaicu, cel dintâi sburător al neamului, a văzut pe Coșbuc, pe Caragiale, pe Iorga, apostolul cărții românești. A văzut zecile de mii de lănceri de pe Câmpul Libertății... A văzut marele praznic al Asociațiunii din 1911.

A văzut multe și mari lucruri de înălțare românească, cum nu se poate lăuda nici un alt oraș din Ardeal, Bănăt și părțile ungurene.

Dar nici odată nu s-au cutremurat de-o bucurie atât de mare și de sfântă cuvioasele ziduri ale Blajului, ca în fericele noastre zile de mărire...

Strălucitele sărbători ale trecutului erau numai licăriri ale celei de acum, erau numai palide icoane ale visului *întrupat astăzi!*

A venit la Blaj *Craicul Românilor*, Regele care e și al nostru acum, precum este al Munteniei, al Moldovei, al Bucovinei și al Basarabiei. Craicul Românilor înfrățiți pe vecie...

A venit acela, care intrupează în coroana capului său România Mare, una și nedespărțită... A venit ducioasa noastră Mamă a tuturor, preafrumoasa și buna Regină Maria. Au venit să ne dovedească cu împărăteasca Lor îmbrățișare, să nu mai suntem orfani, nici slugi ale străinului hain, ci oameni liberi în țară liberă!

Au venit, ca strălucirea ocrotitoare a Coroanei românești să ne încălzească și nouă suletele, să ne umplă inimile de rândrie și de încredere, ridicându-ne la înălțimea pe care atât de mult am visat-o și am rednicit-o.

Au venit, ne-au văzut și i-am văzut — ne-au întins mâinile, s-au grăit și le-am putut grăi. e-am văzut zimbetele părinți și le-am simțit nețărâmurita agoste ce ne-o poartă.

O, cât de fericiți putem să fim! O, cât de noroc ne-a hă-

răzit Dumnezeu Părinților... Binecuvântat fie numele lui!

Acum putem zice și noi cu moșneagul sătean de pe Târnavă, care s'a oprit atât de mult lângă pridvorul Mănăstirii și nu se mai putea sătura de înduioșătoarea priveală a celor două fete luminate, zicând:

— „Doamne Isuse Hristoase, lăudat să fi în veci, că am ajuns să vedem pe Craicul nației noastre! Acum, de-oi muri, duc pe lumea aialaltă o veste mare: avem Povățuitor de neamul nostru, că l-am văzut chiar cu ochii mei pe pridvorul mănăstirii din Blaj.“

Vin satele...

Abia s'a lăsat vestea din sat în sat, și dulcele fior a cuprins toate inimile. Norii de vară nu se îngrămădesc mai năvalnic, cum s'au îngrămădit noroadele de săteni în acea luminată zi de Vineri pe toate drumurile și pe la toate stațiile drumului de fier. S'a pornit *Secașul*, sau pornit *Târnavele* și s'a pornit *Murășul* dela Oșorheiu la vale, de credeai că le sunt prea înguste și prea scurte drumurile de țară. Curgeau puvoaiele de oameni, cum curg apele râurilor revărsate...

Blajul se gătea de strălucită sărbătoare. Pe toate coperișele caselor sale înfloreau steaguri, și păreții lui se îmbrăcau în toată podoaba codrilor. Iarba din livezi a pornit și ea din locul ei de creștere și a venit să aștearnă covor de verdeață pe ulițele prăvoase. Blajul părea o mănăstire mare, gătită de bucuria Rusalelor, când Dumnezeu își trimite solia sa peste lume ca să-i lumineze și să-i întărească popoarele.

Încă în ceasurile dimineții s'a ivit cel dintâi sat pe piața Blajului: era *Tătărlău*; cu feciorii lui voinici și cu fetele lui frumoase. Apoi *Bachnea* cu inimosul preot Căileanu, *Țapu*, *Lodroman* și *Cheslerul*. Tot săteni bravi, curați și mândrii.

Pe la amiază, ulița cea mare s'a umplut deodată de-un ședru de steaguri, de sunet de clarinete, de vuet de glasuri și chiote de veselie. Ce oaste poate să fie? Ce tabără de nuntași s'a pornit de către gara Blajului? — A, iată, e județul *Târnavă mică*. Sumane sure, plete bogate, retezate frumos, pălăriețe mici, rotunde, ochi cuminiți și blânzi. Femei cu pă-

sturi în colori vii, mâneci cu pușori mărunți, fețe albe, curate. În frunte e *Sânmartinul-oraș*, *Cetatea de baltă* cu strănepoții parcălabilor lui Petru Rareș, moldoveanul, *Cuștelnicul Ganfalău*, *Păucea*, *Boianul*, *Adămușul*; *Velf*, *Buziaș*, *Deaj*, *Abuș*, *Hărănglab*, *Căpâlna de sus*, *Laslăul român*, *Senereușul*, *Bernadea*, *Agrișteul*, *Valea Sasului*. *Sânmiclăușul*, *Bia* cea mare și puternică, *Spinii*, *Iclodul* și *Sâncelul*. Sat peste sat; ochi plini de lumină, cântec și însuflețire nemărginită.

Nici nu ai vreme să cuprinzi cu ochii fala Târnavei micii și altă minune te cheamă: Strada Tipografiei varsă alt șireag nesfârșit de sate, cari aduc parca tot pojarul, tot aurul grânelor și tot albastrul ceriului de pe *Murășul* lor... Sunt satele din stânga *Murășului*, vecinii *Câmpiei* celei mănoase, începând cu *Vidrasăul* până la *Iernut* și *Bobohalma*. *Iernut*, *Șeulia română*, *Sălcudul*, *Chirileul*, *Sânpeulul*, *Vaidacuta*, *Somăștelnic*, *Subpădure*, *Lăscud*, *Chinciș*, *Cerghidul mare*, *Cișău*, *Giulus*, *Tirimia mare*, *Ugra*, *Bordul*, *Cucerdea română*, *Cerghizdl*, și altele.

În fruntea tuturoră preoții, învățătorii, preotese și domnișoare în port de sat.

Vin apoi satele de peste dealuri, de către Aiud, ca *Odve-remul*, *Ocnisoara*, *Bucerdea*, *Cistei*, *Crăciunel*; Vine *Secașul* cu satele lui mari și bogate; *Târnavă mare* cu sute și cu mii de săteni; vin satele din jur: *Vesa*, *Tiur*, *Spătac*, *Mănrade*, *Glogoveț*, *Lunca*, vin, tot vin, de nu le mai poți socoti numărul și nu mai ai răgaz să le însemni numele, că ochii trebuie să caute în patru părți deodată, iar mâna scriitoare rămâne uitată cu creionul ei cu tot...

Vin, vin! Piața cât un hotar nu mai poate cuprinde mulțimea satelor, ci le varsă dealungul uliței mari, spre sat, către gară.

Hora mare...

Atâta sat și atâta tineret laolaltă... Atâția ceterași cu degetele lungi, croite pe zicală... Se putea să nu se cuprindă braț cu braț, mână cu mână și să nu se înfiripe un joc și-o veselie, o horă mare și largă, cât un colț de țară? Ehei, ba bine că nu! Mai ales că în mijlocul pieții străluceau în

bătăia soarelui nește chivăre ca acelea de oțel, iar pe sub ele inspicau coala mustăcioare de voinici, cum numai Orăștienii și Hățăganii pot să aibă. Era o companie de soldați din regimentul ardelean dela Orăștie, tot feciori cum se cuvine la o paradă împărătească. Fete frumoase credeți, că nu erau pe aproape? Vorbă să fie! Erau, zău, drăguțele, de credeai că le-a trimis soarele din văzduh pe razele lui. Ce mai fete, nene... Să te ții tot de mânecilor, până-i înalbi ca țuiorul!

Ei, ș'apoi? Ș'apoi s'a încins o horă de dorobanți ardeleni, de fete oacheșe de pe Târnavă, de Săcășene mlădioase, de murășene înalte, de par'că și coperișele caselor tot mai sus se saltau, să vadă și ele cum e o horă în România Mare, când vine împăratu...

Așa și iar așa
Și până s'o'nșăra
Să tot jucăm
Și să cântăm
Și să ne bucurăm!

Să fi auzit strigături și chiuituri ca acelea! Săcășenii mai ales sunt meșteri mari, de n'au păreche. Buni de picioare și buni de gură, lucru mare.

Optzeci de mii de oameni.

Pela ceasurile două horele s'au spart și satele s'au înșiruit frumos spre gară. Dela șipotul Blajului, de lângă apotecă, până în ușa gării tot sat de sat. Cei dintâi în șireag au fost *Blăjenii*, apoi *Vesa* cu nuntă, cu mireasă și cu terfari, *Tiurul*, *Crăciunelul*, *Șoroștinul* cu turcă, *Săcădatea* de pe Olt cu corul ei, și, la vale, sat de sat, Români și Sași, cu popii lor în haine încrețite, cu fete îmbrăcate în barșoane și în petele, om peste om.

Pe ușor au fost ca la *optzeci de mii de oameni*.

Podoabe împărătești...

Blajul a știut totdeauna să primească cu multă strălucire pe cei iubiți ai săi. De data asta însă Blajul s'a silit să se întrecă pe sine însuși... Și a izbutit intradevăr.

Știi ce spune povestea despre nunțile împăraților de demult? Despre podoaba cetăților lui Verde împărat. Ei, așa a fost Blajul în Vinerea de după Ispas!

Câtă verdeață, câte flori cresc prin grădinile și livezile Târnavelor par'că toate au înflorit atunci prin ferestrele și pe ca-

sele Blajului Inveselit. Și câte șomori se ascund prin lăzile orașenilor și țărâncilor noastre toate au ieșit la iveală. Fereștrile și pereții erau numai covoare scumpe și țesături. Strada Tipografiei era toată boltită cu funii de verdeață și cu porți de mărire. Iar în cap la ulița cea mare era o minune, nu altceva. Străini veniți de departe spun pe cuvântul lor, că poartă mândră cum au văzut în capătul Blajului spre sat, nici un oraș din Ardeal n'a putut să arete. Mare meșter mai e profesorul *Flaviu C. Domșa*, plănuitorul și urzitorul ei.

Și mănăstirea s'o fi văzut. Stâlpii dela intrare înfășurați în ghirlânzi de brad și pridvorul covor lângă covor. Străzile așiderea. Adevărat podoabe împărătești.

Așteptare dulce...

Era trecut de oțina cea bună și trenul regal tot nu mai sosea. Ceriul s'a închis de ploaie și cădea o cernere mărunță, care, pe semne, nu mai avea de gând să înceteze. Ni-se strângea inima de atâta nepotriveală a vremii. Și ne durea sufletul de hainele cari se udau și de copilașii cari trebuiau să sgrîbure. Dar nimeni nu se plângea, nimeni nu scotea vre-un cuvânt de nemulțămire, ori de căteală împotriva ploii. Plouă, las' să ploaie. Trenul întârzie... Voia lui. Vorba e să vie, și știm, că are să vină. Două mii de ani ne-a plouat și am așteptat destul înzădar...

Nimeni nu se clintește dela locul său. Fețele sunt vesele, tinerimea cântă și joacă. Așteaptă toată lumea cu drag: prin foc și prin apă pentru Regele nostru...

Sosirea...

Era binișor spre seară când s'a arătat în zare trenul ministerial, cu suita crăiască. Din el au coborât ghinărari, ministrii și gazetari. E și poetul Goga, cântărețul proroc al vremilor de acum.

Încă o ață de fum spre podul dela îmbinarea Târnavelor și trenul regal sosește. Compania de onoare se preface în tot atâția stâlpi de oțel, muzica dela Bratei începe: Trăiască Regele...!

Domnița Ileana...

Spre mijlocul trenului, la ușa deschisă a unui vagon o iconiță de copilă, cu fața albă, dulce, cu ochii mari albaștrii: *Domnița Ileana*... Cel dintâi chip scump pe care îl zărim. E îmbrobodită dragălaș cu o cărpă roșietică. E ca un măcușor plâpând de început de vară. Ochii-sorii ei buni ne învâluie cu o

neînchipuită dragălașie copilărească. O comoară de 11 anișori, care să-ți însenineze visurile o vicață întreagă.

Regina...

La spatele Domniței, o faptură înaltă, mlădiaoasă, cu vâl alb pe cap, cu frunte ca laptele, cu ochii mari ai Ileanței... Gură zimbătoare. Fiița întreagă îi zimbete! Un zimbet cald, pătrunzător, care te înalță, te cucerește din cea dintâi clipă. Ne învâluie cu privirea, ne îmbrățișează par'că ea mama pe copiii pe cari îi caută de mult și i-a găsit în sfârșit. Cu brațele mătăsoase cuprinde pe zica Principesă... Și par'că ne cuprinde pe noi, pe toți, cari nu mai știm să ne dăm seama, dacă trăim aievea sau visăm un basm bătrân cu „a fost odată...”

Regele...

Sede la geam. Față blândă, bună, barbă mică, gălbinie. Cu fruntea plecată puțin, par'că ar vrea să ne deie binețe pe înainte și să ne zică: „Bine v'am găsit! Sănătoși?”

Coboară din vagon cu pași tinerești și se îndreaptă spre compania de onoare. Le spune domol, părințește: — „*Sănătate copii!*” Trece pe dinaintea soldaților și a trupei de cercetași apoi se oprește lângă primarul Blajului, luând pâine și sare de pe tava de argint.

Ascultă cuvântarea Vicarului Mitropoliei, răspunde mișcat și dă mâna cu toți cei de față, punând întrebări ca unor vechi cunoscuți.

Regina și Domnița îi urmează de aproape. Drăguța de Principesă dă și dânsa mâna cu toți fruntași Blajului și ai Târnavei mici, și e atât de scumpă cum întinde mânuța ei de trandafir, încât pare mai mult o arătare din povești, decât o ființă aievea...

Doamnele Blajului, îmbrăcate în minunate porturi românești dau Reginei frumoase mănunchiuri de flori. O domnișoară gingașă dă un buchet Crăișoarei, care obosită de călătorie se întoarce la vagon să se odihnească.

Maiestățile lor au fost conduși la deputațiuni de către dl. *Dr. Iuliu Maniu*, președintele Consiliului nostru Dirigent din Sibiu.

În curând Maiestățile Lor au ureat în automobil și s'au îndreptat spre oraș printre rândurile nesfârșite de săteni. *Bucuria și însuflețirea poporului nu se poate prinde în grai de slove*. Izbușirile de bună urare se învâlmășesc cu norii văzduhului. Automobilul înain-

tează încet și Suveranii întind mâinile la stânga și la dreapta în chip de adâncă salutare și mulțămire.

In mănăstire...

Pe pridvorul mănăstirii așteaptă preoțimea îmbrăcată în odăjdii, în frunte cu PP. SS. Lor episcopii *Dr. Valeriu Frențiu* și *Dr. Iuliu Hossu*. După cuvântarea de bun sosit a episcopului Frențiu, se începe la altar slujba de bucurie. Capiteasma vechiului lăcaș înoată în lumină, preoții au odăjdiile celea mai strălucite, corul cântă celea mai înălțătoare cântări ale bisericii. Maiestățile lor ascultă slujba în picioare.

E o slujbă de o măreție și de o cutremurare fără seamăn. Insuș arhierul slujitor se roagă în cuvioasa tăcere din biserică:

— „Adu-ți aminte Doamne de Regele nostru Ferdinand, și-i dăruiește lui domnie pașnică, sănătate deplină...”

Corul răspunde:

— Trăiască Regele
In pace și onor,
De țară iubitor
Ș'apărător de țară...

La popor...

Pe pridvorul cel larg al mănăstirii, sub frumos umbrar de verdeață, stau acum Maiestățile Lor încunjuțați de ministrii, d-ne înalte și ghinărari. Regele stă în picioare alături de dl. *Dr. Iuliu Maniu*. Regina șede pe zidul pridvorului cu fața spre piață.

Muzica începe marșul și vine mai întâi compania de onoare, — apoi cohorta de cercetași. În fruntea acestora pășesc trompeții (trimbițași), după dânsii celealalte cătănuțe sprintene cu stegălețele lor vultu-rești.

Peste piață, din stânga, se înșiruie satele sub o pădure întregă de steaguri. Trec apoi rând pe rând, pe dinaintea pridvorului regesc. Bărbații cu capetele descoperite, iar femeile fluturându-și în vânt batiștele albe. Și strigând cu toții în cea mai fierbinte însuflețire:

— Trăiască Regele, Trăiască Regina!

Tunetele verii nu răsună mai outropitor, cum răsunau nesfârșitele strigăte de bucurie și fericire ale poporului. Mognegii plâng, voinicii își desfac piepturile în duioasă mândrie, femeile se opresc buluc și trebuie să se prindă de mână și trase la o parte, ca să facă loc altora...

Toată lumea ar dori să stee o vespăcie întreagă, să nu se mai sature privind...

Regele pleacă fruntea la fiecare sat. Regina e toată

lumină, întinde amândouă mâinile, e veselă, e fericită și zimbete dulcele Ei zimbet cald... Flutură batista; se pare, că ar vrea să-și smulgă inima din piept să-o întindă tuturor!

Trec satele după ținuturi și după văi. Veza aduce un car de copii, cari pleacă la secere și o muntă mare cu nuntași veseli, cu femei învălitate frumos, cari chiute și strigă după dâna terfarilor:

Uite Rege și Regină
Ce vă spunem din inimă:
Să trăiți ani fericiți
Țara să ne-o stăpâniți.

Dumnezeu nouă ne-a dat
Țară mare și împărat
Iar de maică o crăiasă
Nu-i pe lume mai frumoasă!

Una mai bună de gură o întoarce împotriva asupritorilor de ieri:

Ungure mustată unsă
Grea ți-e inima străpunsă,
Tu n'ai țară și n'ai crai
Făr' să plângi tot ioai și vai!

Cenadea aduce călăreți și șezătoare, Sălcudul călușeri, vestiții „călușeri de pe Câmpie”, cari fac un minunat pont în fața Suveranilor. Apoi alte nunți, șezători, turce și care împodobite. Vin sate săsești cu muzici, cu nunți și cu eulse de vii, cu steagurile nației lor, strigând cu nu mai puțină însuflețire decât Românii „Heil, heil” (sănătate, sănătate).

Se face seară. Satele trec vârtej și tot nu se mai isprăvesc. Se întunecă. Se aprind făclii mari de rășină, cari învâluie marea mulțime într-o lumină de foc. Zidurile mănăstirii se inflăcărează, și se aprind par'că și norii de-o privesc atât de măreață. Poporul răsare din noapte, tot eurge, trece prin lumina făcliiilor, chipurile oamenilor se îmbujorează de focul tortelor și se luminează de lumina fețelor crăiești, apoi la chiote de veselie negrăită se afundă iarăși în umbra nopții. Par'că nu mai suntem pe lume, ci pe un tărîm de care numai poveștile și visurile cunosc.

Abia pe la ceasurile zece din noapte se isprăvesc satele. — Atunci făcliiile umplu piața cu luciri ca de luceferi, și zecile de mii de oameni mai răsod odată ca de sub o perdea vălăjită. A încetat și vântul; steagurile se înalță neclintite. Alături de ele se ridică brațe și căciuli, năfrâmi și mănunchiuri de flori, într'un nesfârșit lan viu care strigă și cântă, zimbete și suspină de fericire. Ochii se umplu de mărgeluțe lucitoare și frunțile par tot atâtea vetre de jăratec...

Un glas pătrunzător izbucnește peste tot clocoțitul de glasuri și se preface în vifor de mii de guri:

*Trăiască Mama Românilor!
Trăiască Regele Țăranilor!
Trăiască România Mare!*

Cununite...

În vremea aceasta sub pridvor se desfășură o icoană, de o duioșie, care nu se poate tălmăci în grai. Un mănunchiu de feițe drăgălașe, îmbrăcate în haine albe, cari presăraseră flori în calea Suveranilor și au stat toată vremea alături sub ochii Reginei, acum își smulg cununitele de creștetele lor plâpânde și le întind Mamei noastre, a tuturor. Degetuțele înghețate de frig li-se încurează în șuvițele de păr auriu și ochii le lăcrimează de neisbândă...

Regina se apleacă peste zidul pridvorului, le descurează șuvițele de păr bălai, le pune mâna pe creștet și le mângâie fețele umede...

Le primește cununitele dragi, le adună în mâna sa moale de Regină și le duce cu sine, ca cea mai plăcută amintire... Cununițe udate cu lăcrămioare de copile!

Seara s'a dat la Curtea mitropolitană o cină mare, apoi Maiestățile Lor cu suita s'au depărțat la tren, unde au petrecut noaptea până pe la ceasurile opt de dimineață, când au plecat mai departe spre Sibiu.

Lumea adunată la gară a mai putut să vadă odată, a doua zi, chipul dulce al Reginei, care se uită cu drag la turnurile Mănăstirii, întraurite de soarele dimineții...

A. Melin.

Răsplată vrednică

Regina a sărutat pe Mama dlui Maniu.

Când după sfârșitul slujbei din Catedrala Blajului scumpul nostru Rege și adorata noastră Regină au ieșit pe pridvorul Mănăstirii pentru ca să primească închinarea celor 70—80 de mii de țărani veniți din depărtări mari la Blaj, cei ce ne aflăm în nemijlocita apropiere a Familiei Regale am văzut, ceea ce nu ne venea să credem.

Di prezident al Conziliului Dirigent, Dr. Iuliu Maniu, a prezentat pe Mama D-Sale Reginei. Atât Regele cât și Regina s'au întreținut mai multă vreme cu vrednica bătrână,

iară Regina a îmbrățoșat-o și a sărutat-o pe frunte. Mama dlui Maniu a rămas uimită de atâta dragoste și mai multă vreme nu a putut rostii nici un cuvânt. Astfel a știut să-i răsplătească Regina suferințele îndurate în prinsoarea bolșevicilor din Pesta.

Cuvântul Regelui în BLAJ.

Am pus cu mare bucurie piciorul pe pământul Blajului, pe un pământ, care timp de veacuri a fost farul culturii românești mai cu seamă bisericești. Sămânța care s'a pus în inima studioșilor dela Blaj și prin dânsii și populației întregi, a dat roade frumoase. Le putem culege azi când visul acelor cari au lucrat și aicea și în frumoasa țară a Ardealului s'a înfăptuit spre binele întregului neam românesc.

Gândindu-Mă la cei cari au lucrat pentru cultura românească, Mă închin înaintea lor cu recunoștință. Și azi pot ura din tot sufletul acelor cari vor urma învățăturile din școala aceasta, să lucreze și mai departe pururea cu același gând și cu același suflet. Sunt sigur, că Blajul cum a dat până acum va da și în viitor pilda acelorasi sfertări.

Ridic paharul Meu pentru Blaj.

— **M. S. Regele în Basarabia.** După ce Maiestatea Sa Regele a cercetat Ardealul și Părțile ungurene, precum scriu gazetele din București, va pleca în Basarabia, să vadă și acest colț al Românismului desorbit.

Astăzi, când țărani basarabeni au primit pământ, dorința lor să vadă pe »Regele Țăranilor« e foarte vie și vor primi cu aceeași însuflețire ca și ardelenii pe desorbitorul lor.

Regina și portul național.

Am cetit multe despre scumpa noastră Regină; știam că este o frumusețe și gingășie de neîntrecut, că este cea mai frumoasă regină a lumii, cu toate acestea când am văzut-o pentru întâia dată trecând cu automobilul pe străzile Blajului printre șirele nesfârșite ale sătenilor noștri, mărturisesc sincer, că am rămas uimit de frumusețea și gingășia Ei. Nici Ileana Consinzeana n'a putut să fie mai frumoasă și toate închipuirile făcute despre Ea au rămas departe de ceea ce am văzut cu ochii. Ai crede, că nu are mai mult de 30 de ani, deși de fapt se apropie de 50 de ani. După ce am văzut-o, am înțeles un lucru, pe care nu-l înțelegeam mai înainte și anume, că Regina noastră este poate singura regină, care n'are lipsă de tălmășierile nimănui și despre care au dreptate gazetele să mărturisească, că este regină între regine. Iar gingășia și drăgălășenia Ei nu se poate descrie. Surisul acela plin de de bunătate și de nevinovăție e parcă ceva ceresc și îngeresc.

Ceeace li împrumută însă un deosebit farmec este faptul, că în cursul călătoriei Sale în Ardeal a purtat frumosul nostru port național. A voit să arete și prin aceasta cât de mult ține la poporul nostru, cât de mult iubeste și pretuște nu numai vitejia, bunătatea, credința, datinele, limba și obiceiurile poporului nostru, ci chiar și portul. Când o regină fermecătoare ca a noastră află pentru Sine destul de frumos și de fermecător portul nostru, cum s'ar putea ca noi să-l părăsim și să-l corcim?

Și cu toate acestea vedem cu multă durere, că poporul nostru nu mai ține cum ar trebui la portul nostru strămoșesc, care e vrednic să-l poarte Regina însăși. În cele mai multe părți atât bărbații cât și muierile îl părăsesc tot mai mult, îl schimbă cu portul nemțesc urit și scump, ori apoi îl corcesc cu porturi străine. Nu avem destule cuvinte de a îndemna poporul nostru să nu-și părăsească portul, pentru că nu este un port mai frumos decât portul nostru național și tot deodată este și cel mai ieftin. Ce e drept este mai gingaș, mai greu de curățit, dară cine nu aduce bucuroși

puțină jertfă când e vorba să fie mai frumos și mai bine văzut? Să luăm pildă dela scumpa noastră Familie Regală, care cu atâta drag îmbracă portul nostru.

Veni-va vremea, când toți domnii și doamnele noastre vor purta cel puțin în zilele de sărbătoare frumosul nostru port național, pe care-l îmbracă astăzi abia când doresc să fie mai frumoși, la petreceri și la baluri. Și până atunci noi să ținem sus țara la portul strămoșilor noștri.

Pacea cu Germania.

Am amintit în numărul trecut al gazetei noastre, că Germanii nu se pot împăca nici decât cu condițiile pe cari le-au pus Alianții. Ei se sfătușesc și se sbat, se roagă și amenință, fac nouă propuneri și nădădușesc, că astfel vor putea cumva ușora soarta care-i așteaptă. Ei au și făcut anumite contrapropuneri pe cari le-au cuprins într-o carte de 143 pagini în limba germană și apoi le-au tradus în limba franceză și engleză. Cei patru reprezentanți ai puterilor mari, cari conduc marele sfat pentru pace, au primit aceste contra propuneri și în curând vor și răspunde la ele. Știrile ce ne sosesc sunt cât se poate de neplăcute pentru Germanii. E vorba adevărat, că întrucât Germanii n'ar primi toate condițiile puse de marele sfat pentru pace, atât Anglia cât și Franța va da poruncă de înaintare oștirilor, și acelea vor cuprinde întreagă Germania și astfel vor sili-o să primească toate condițiile puse.

De altfel, că Germania ar fi făcut o pace mult mai grea, dacă ar fi ajuns ca biruitoare, se vede din faptul că atunci când a făcut pacea dela București și au voit să nimicească România, dl profesor Petre Missir dela București unul dintre împuțerniciții României la acel sfat pentru pace, s'a plâns amar de condițiile grele ale României și nu a putut să-și rețină lăcrămile. Dl Dr. Kriege, împuțernicitul Germaniei, care avea o inimă simțitoare și a observat aceasta, a bătut pe dl Misir pe umăr și l'a întrebat oă pentruce este atât de năcăjit; Dl Missir li spuse pricina. Iar dl Kriege l'a mângâiat zicându-i »aceasta este o pace făcută între prieteni: când vei vedea pacea pe carea vom face-o cu Anglia și cu Franța, atunci numai vei putea înțelege, ce va să zică o pace grea«.

Rămâne așadar vorba străbunilor noștri Români, cari ziceau: »Vai de cei învinși«.

Durerea noastră.

— Ce-i cu Bănatul? —

Svonuri rele încep să ne vină dela marele sfat pentru pace, svonuri, cari ne amărăsc sufletul și ne umplu inima cu durere. Bănatul, țara frumoasă și bogată, care românească a fost totdeauna, e măr de ceartă între noi și Sârbi. O parte a Torontalului, partea de câtră soare-apune și miază-zi, e locuită și de Sârbi, cari cer să fie alipiți la Sârbia, iară impuniterniciții Sârbilor dela marile sfat mai cer ca capitala lor, Belgradul, să fie bine apărată, ceeace numai așa se poate, dacă vor avea o parte cât mai mare din Bănat. Ba știrile cele mai nouă spun, că nici Dobrogea n'ar fi vorba s'o căpătăm întreagă, și că Vineri în 23 Maiu s'ar fi hotărît granițele noastre, dară că ce s'a hotărît încă nu ni-se spune.

Orioum ar fi hotărîrea, noi primim veștile, aceștia cu cea mai mare durere, deoarece știm că am jertfit tot ce ni-s'a cerut și mai mult încă, pentru ca să apărăm popoarele mai mari amenințate din partea Germaniei cu perire. În 1916 armata română a fost aceea, care prin intrarea în războiu a atras sutele de mii de Germani de sub zidurile cetății Verdun, care dacă ar fi căzut nici Parisul n'ar fi rămas necălcat de cismele Germanilor.

România a fost, care în urma trădării rusești a suferit mai mult și a fost despoiată de tot ce avea, ajungând aproape să moară de foame. România în urmă, înclăstată de jur împrejur, ce e drept a fost silită să depună armele și să se târguiească la București, regele Ferdinand însă nu numai că n'a iscălit, ci dimpotrivă, îndatăce i-a fost cu putință, a sărit într'ajutorul omenimii amenințate de bolșevism făcând rânduială în Basarabia, Ardeal și Ungaria până la Tisa. Ne doare mult, că prietini noștri din Apus și-au uitat de jertfele noastre și că vreau să ne facă nedreptate. Vom arăta

lumii întregi, că noi n'am cerut decât la ceeace avem drept și că nu lăcomim la ceeace e al altuia. Dovadă, că nu am cerut Valea Timocului, deși acolo mult mai mulți Români avem, decât sunt Sârbii din Banat. La București, la Iași, Cluj s'au ținut mai multe adunări de protestare pentru Bănat, sute și mii de oameni au protestat împotriva împărțirii Bănatului. Glasul lor trebuie să străbată și la Paris și să dovedească celor ce croiesc astăzi hotarele, că poporul românesc se simțeste foarte nelndreptătit și jicnit pentru pierderea unei părți a Banatului românesc, cu atât mai vârtos, că știe că și-a făcut datoria și a jertfit mai mult decât i-s'a cerut.

De altfel până la scrierea acestor șire încă nu s'a hotărît nimica, și astfel nădăjduim, că cei în drept nu vor aduce o hotărîre nedreaptă și pripită.

Se iefținește traiul.

— Pornește un viu schimb de mărfuri cu toate țările.

De multă vreme tot iefținirea traiului o dorim. Domni și plugari au gemut sub povara tuturor neajunsurilor, unii într'un chip, alții în alt chip. După limpezirea pertractărilor de pace vom merge cu pași repezi spre ușurare, dar și până atunci s'au pus și se pun în mișcare toți bărbații noștri pricepători pentru a ne aduce lucruri trebuitoare pentru casă și gospodărie.

Astfel știm, că mai alēs din România veche pleacă săptămână de săptămână vapoare încărcate cu petrol și benzină spre țările apusului, Italia, Franța, Anglia și America, având de scop ca la întoarcere să ne aducă în schimb tot felul de mărfuri.

— Vaporul (cargobotul) »Fiul« a mers la Liverpool în Anglia iar de aici la Montreal în Canada, pentru a aduce vite și porumb (cucuruz).

— »Milcovul« încarcă la Marsilia (Franța) pânzării și coloniale (cafea, piper, smochine etc.)

— »Regele Carol« a adus din Franța 560 tone adică 56 vagoane mărfuri diferite.

— Vaporul »Bucegiu« și »Constanța« au plecat la Marsilia pentru a încărca hrană și îmbrăcăminte.

— Vaporul italian »Sicilia« a sosit la Constanța cu 140 tone, sau 14 vagoane, mărfuri și călători.

— Vaporul american »Nonar« iarăși a descărcat la Constanța 20 vagoane de mărfuri.

— Guvernul nostru din București a încheiat cu guvernul din Viena prima afacere de mărfuri, în schimb de benzină și petrol. Mărfurile se vor transporta pe Dunăre.

— Din America ne vin un milion 600 mii părechi de încălțăminte.

Congresul Ligei Culturale.

Sâmbătă în 31 Maiu s'a deschis la București în sala Teatrului Național congresul Ligei Culturale fiind prezident dl I. Grădișteanu. A vorbit dl prezident, apoi marile învățat, dl prof. Iorga, și în numele ținuturilor desrobite reprezentanții acestora.

— Liga Culturală este o tovarășie înființată la București cu scopul să răspândească cultura românească în ținuturile robite de neamurile străine. Liga aceasta a luptat mult și pentru noi Români din Ardeal așa că Ungurii o ureau din inimă și pe ceice aveau vre-o legătură cu această tovarășie li urmăreau și huiduiau. Sunt patru ani deja, decând nu s'a mai întrunit. Ce fericiti vor fi conducătorii ei, când la această adunare vor putea să vadă, că aproape toate țintele acestei Lige sunt ajunse, Români din toate împărățiile sunt slobozi și abia câțiva vor rămânea și pe mai departe sub juguri străine. Suntem și noi cu sufletul în mijlocul acestor conducători, le mulțămim pentru grija ce ne-au purtat și le dorim ajutorul bunului Dumnezeu.

O ordonanță de mare însemnătate

numește Păr. Senior în »Cultura Creștină« ordonanța prefectului județului Alba de jos, Dr. Ioan Pop, prin care ordonează să se țină închise crășmele Dumineea și în Sărbători amenințând cu aspră pedeapsă pe toți cei ce nu ar ține această poruncă.

Li suntem mulțumitori și noi dlui prefect pentru această prealnteleaptă ordonanță, pentru că foarte bine cunoaștem stricăciunile trupești și sufletești pe cari le pricinuște beția din Dumineci și

Sărbători și dorim ca și alți prefecti să dea asemenea ordonanțe.

Nu suntem însă lămuriți asupra duor lucruri, șianume: se și țin oare ordonanțele date? Căci înzădar sunt scrise și tipărite dacă nu le ține nimenia și dacă cci ce ar trebui să se îngrijască de ținerea lor, înțelegem secretarii, primarii comunali și jandarmăria, nu pedepsesc pe cei ce le calcă. Și a doua: pentruce să se închidă numai crășmele dela sate? Pentru ce nu și cele dela orașe?

Pe urmele Voevozilor.

— Armata română în Pocuția.

Armata română străbate iarăș pe urmele vitejilor voievozi de demult. Cel mai mare domn moldovean, Ștefan cel Mare, apoi fiul și urmașul său Bogdan, precum și viteazul Petru Rareș, au purtat cândva războaie sângeroase și au stăpânit țara Pocuției, ce se întinde dela Bucovina spre miazănoapte.

Aceleași granițe le-a trecut mai zilele trecute armata română, când, după amenințări și neliniștiri necurmte din partea ucrainiților bolșevici, au sunat goarneau de răfuială și în această parte învecinată cu pământul românesc.

Năvala dorobanțului, vânătorului și roșiorului, limpezește și desleagă încurcăturile și în părțile aceste, cum le-a limpezit și deslegat spre Tisa. În primele zile au ajuns și ocupat Colomea, mare oraș galician, iar astăzi stau la Stanislau, în locurile poruncite de comandanți. Legătura trupelor române cu cele polone s'a făcut la Kalusz. Armata ucraineană bolșevistă se topește ca ceara de fața focului. Falnicul nostru steag tricolor fâlfâie strălucitor deasupra orașelor Colomea și Sniatin.

Ne vin vești — zice »Gazeta Bucovinei« — că lumea de acolo e foarte bucuroasă de venirea Românilor. Că povestesc locuitorii din Colomea, că în timpul stăpânirii oștirii ucrainene fiecare casă trebuia să dea câte o pâine și câte o coroană pe zi pentru hrana și îngrijirea armatei ucrainene. Comandanții ucraineni, cum latrau în vre-un

sat sau târg, se puneau pe jaf și pradăciuni, până făceau parale din gros, iar apoi plecau. Traiul era cumplit de greu sub ucrainieni, lipsa hrana, hainele și omul nu știa ce aduce ziua de mâne.

Dar, de acum au venit Românii, lucrurile s'au schimbat spre bine, și ne spună un prietin, care Joia trecută a fost în Colomea, că se minunaază lumea din țara Pocuției de trâinică și destoinicia oșteanului nostru și că în sunetele muzicii militare băeții noștri joacă veseli și mândri vechile jocuri românești, cunoscute de veacuri pe acele plaiuri.

ȘTIRI.

Noul Mitropolit.

— Noul mire al Bisericii unite, e fiu de săteni din Țara Oltului. —

Părintele vicar Dr. VASILE SUCIU, noul Mitropolit, s'a născut în *Copăcel*, Țara Oltului, la 13 Ianuar 1873, din părinți țărani. A făcut liceul (gimnaziul superior) în Blaj, trecând examenul de maturitate la 1892. În acest an a fost trimis la Roma în colegiul sf. Atanasiu. Aici la înalta școală numită „Propaganda Fide“, care a dat poporului și bisericii românești atâția arhieriei și cărturari vestiți, a luat doctoratul în teologie și filozofie.

A fost preoțit tot în Roma la anul 1895.

Intors la Blaj, a fost câțeva vreme duhovnic la Seminarul teologic (școala de preoție) și catehet la Pedagogie.

În 1899 a fost numit profesor la Teologie și în anul următor, prefect de studii în Seminar.

La gimnaz propunea tot în aceeași vreme religia în clasele mai înalte.

Mai târziu a fost trecut ca rector la Internatul „Vancean“ de băeți, iar după moartea canonicului Augustin Bunea, a fost ales canonic de fundațiune Bobiană.

După trecerea la celea veșnice a Mitropolitului Dr. Victor Mihalyi, Capitlul Bobian i-a dat în mână cârma Arhidiecezai, pe care o conduce până astăzi, ca vicar capitular.

La alegerea de mitropolit din 9 Mai 1918 clerul alegător i-a dat celea mai multe voturi, fiind propus la scaunul mitropolitan în locul întâi.

Gvernul unguresc, stăpân atunci, nu dorea nici decum pe

vigurosul și îndărjitul român Dr. Vasile Suciu. Dar preoțimea noastră s'a ridicat cu bărbăție peste voința ungurească a arătat, că vicarul Suciu e doritul mulțimii și al neamului întreg.

Păr. Vicar Suciu, în zilele turburi din toamna trecută, s'a pus în cea dintâi clipă în fruntea *Consiliului Național Român* și sa dovedit totdeauna cel mai înflăcărat român.

Sfinția Sa este și un om de carte și de știință, cum numai cei mari ai Blajului au fost. Cărțile sale groase îi fac cinste între învățații neamului.

Și ca să amintim o faptă mare a sa dintre celea mai proaspete, pomenim *Orfelina-tul din Blaj*, care este, așa cum se înfățișează astăzi, roada sufletului și a mânilor sale.

Intărirea sa în scaunul de mitropolit e una dintre marile izbânde naționale ale vremii noastre.

— Poetul Goga ales membru al Academiei.

Cântărețul pătimirii noastre trecute, poetul Ardealului, care a luptat mai mult cu cuvântul și cu scrisul pentru desrobirea și mărirea noastră de astăzi, a fost încununat cu cea mai a'asă cinste de care se poate împărtași un cărturar român, fiind ales membru la cel mai înalt așezământ de cultură al Neamului, la Academia Română din București. Poetul Goga ține acum locul răposatului George Coșbuc.

— **Răsplată dreaptă.** Ne aducem încă bine aminte de măcelul groaznic dela Lăpuș, care e aproape fără păreche în istoria neamurilor. Era a cinciza zi după măreța adunare dela Alba-Iulia, și se adunaseră românașii din jur, ca să audă din gura conducătorilor, ce s'a hotărât la Alba-Iulia. Fiind zi de târg, era plin Lăpușul de Români de pe la sate. Deodată se ivește o bandă de unguri, și așa ca din senin încep a trage cu puștile și mitralierele în poporul pașnic. Urmarea a fost, că 20 de Români au rămas morți pe loc, și mulți alții au fost răniți. Se putea să rămână atâta sânge nevinovat nerăsunat? — Chiar de aceea Consiliul Dirigent, după ce a luat în mână stăpânirea județului, a trimis oameni să iscodească cine au fost făptuitorii, dar mai ales, că cine au fost sfătuiții acestei mișelii groaznice. Și aceștia tocmai zilele aceste au fost descoperiți, prinși și dați pe mâna

tribunalului marțial (de războiu). Suntem convinși, că au să fie judecați după dreptate.

— **Dragostea Reginei.** Maiestatea Sa Regina a dăruit 16 medalii frumoase acelor fetițe scumpe din Blaj, cari i-au presărat calea cu flori la ieșirea dela slujba dumnezeiască din mănăstire. Medaliiile poartă pe-o față chipul Regelui și a Reginei de jur împrejur cu scrisoarea: FERDINAND I MARIA. Iar pe cealaltă față stema țării și scrisoarea: PRIN NOI ÎNȘINE, 1916. Fetele decorate sunt: Mia Caliani, Bubi Ciura, Leha Domșa, Steluța Gherman, Iulia Hodoș, Cornelia Martin, Pica Mureșan, Tinica Negruțiu, Stelina Nicola, Didina Niergeș, Ica Novac, Biți Pop, Duduța Suciu, Simina Suciu și Margareta Trifan.

— **Păpuți din America.** Au plecat din America spre Marea Neagră două vapoare mari încărcate cu ghete (păpuți) de toate mărimile, menite României. Oșpăreche de păpuți se va vinde cu 60 până la 80 lei (120—160 coroane). Cel mult într'o lună vapoarele vor fi descărcate la Constanța.

— **Despăgubire în vite.** Prin contractul de pace Germania este obligată să dea Franței în timp de trei luni ca despăgubire de război următoarele vite: 50 armăsari de 3—7 ani; 30,000 iepe 1½-7 ani; 2000 tauri, 90,000 vaci de lapte, 1000 berbeci, 100,000 oi și 10,000 capre. Tot asemenea *Belgiei*: 200 armăsari, 500 iepe, 5000 mânzi, 2000 tauri, 50,000 vaci de lapte, 40,000 boi tineri, 200 berbeci, 20,000 oi și 25,000 porci de soi ales.

— **Un românaș orfan la Roma.** Pe străzile Romei rătăcea în săptămânile trecute un copilăș ca de 10 ani, care plângea și nu se putea înțelege cu

nimenia. Întreba pe toți trecătorii dacă nu vorbesc românește? Un preot catolic din Moldova întâmplându-se să fie pe aproape s'a dus la copilăș și l-a întrebat cine e și cum de s'a rătăcit atât de departe de casa părinților. A spus că se numește *Alexandru Apostolu* și e din comuna *Ivești*, județul Tecuciu. S'a lipit de nește italieni cari mergeau din prinsoare bulgărească spre casă și așa a ajuns la Brindisi, iar de acolo la Roma. Bietul copil era sdrențos rău. Orfanul a fost dus la Legațiunea română, unde domnișoarele Lahovari l-au îmbrăcat și i-au dat de mâncare. Pe urmă Păr *Alexandru Nicolescu*, (solia Bisericii noastre) l-a așezat într'un internat din Tivoli, delângă Roma.

— **Dare pe necăsătoriți.** Ministrul de finanțe sârb a făcut un proiect (plan) de lege, în înțelesul căruia toți bărbații necăsătoriți, văduvi, fără copii și despărțiți, dela 25 până la 60 de ani să plătească la an o dare de 240 dinari (coroane), fără să se iee în seamă starea lor de avere.

— **Durerea pe care o înțelegem** numește di Nicolae Iorga, marele învățat și român de inimă, durerea, pe care o simțesc astăzi germanii, văzându-și sfâșiată țara, luate coloniile, iară locuitorii țării osândiți la muncă pentru alții. Durerea lor e mare, și noi înțelegem, pentru că tot cam aceeaș durere am simțit-o și noi Români când s'a făcut vestita pace dela București, care ne luă și nouă ceacea le iau astăzi la Paris Germanilor. Ce să faci însă? Roata norocului se învârte. Vorba Românilui: „Azi mie, mâne ție“.

Număr cenzurat de Iuliu Maior.

A v i z !

Aduc la cunoștința P. T. Public, că mi-am deschis în Mediaș un atelier și laborator dantistic aranjat după cerințele cele mai moderne.

Începând cu 14 Iunie a. c., voi ordina în Blaj în fiecare Sâmbătă dela 8—12 și dela 1—4 ore în odaia Nr. 3. dela otel „Welwart“.

Pentru oricare lucrare indeplinită garantez mai mulți ani chiar și în scris.

Dantistul IULIUS MIHÁLY de ÁRKOS
Specialist în coroane — poduri moderne și în tehnică de cauciuc.

Mediaș

(1—2).

Piața mare Nr. 23. Intrare prin piața mică etajul I. ușa din stânga dela trepți.

Cărți pentru popor:

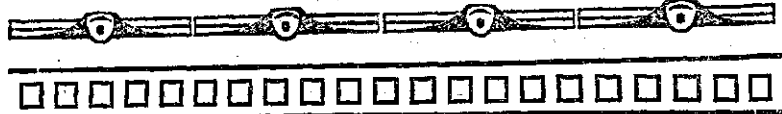
1. **Versuri și Cântece din Război**, adunate și întocmite de A. Melin.

Cuprinde versuri frumoase din marile războaie, suferințele și dorurile soldaților și ale celor rămași acasă. Prețul: 60 fl.

2. **Copiii în Război**, povestiri duiioase de Al. Ciura, A. Melin și Toma Cocișiu. Prețul: 60 fl.

3. **Sământa Viitorului**, indemnuri pentru părinți de Alexandru Lupeanu. Carte foarte prețioasă și limpede, care arată părinților cum să-și crească copiii, spre bucuria și folosul lor și al neamului. Prețul: 60 fl.

De vânzare la **Librăria seminarială, Blaj.**

Cetiti **„UNIREA POPORULUI”**

TRAIAN NOVAC

Prăvălie de modă și bacanie

BLAJ, Str. Regina Maria colț cu Piața Inocențiu M. Clain

Mare asortiment de:

Zefir, Cretoane, Pânzării,
Giorapi,

Cafea cu boane,
Surogat frank,

Lumini,

BONBOANE.

Se vinde în mare și mic.

MARE DEPOSIT DE **ICOANE SFINTE**
de ale distinsului prof. Flaviu C. Domșa, Blaj.

TIPOGRAFIA

SEMINARIULUI TEOLOGIC GR. CAT. BLAJ

□ □ FONDATĂ ÎN ANUL 1754. □ □

Execută: ZIARE, REVISTE, CĂRȚI BISERICESTI, MANUALE DIDACTICE, CĂRȚI LITERARE, AFIȘE, BILANȚURI, NOTE, ANUNȚURI, BILETE. □ TOT FELUL DE TABELE etc. etc.

Toate produsele tipografice să tipăresc cu cele mai bune caractere de litere și cu cele mai fine cerneluri de tipar dela renumitele fabrici din Paris, avute în cantitate mai mare înaintea războiului mondial.

Comandele se execută grabnic.

Librăria Seminarială din Blaj

are un DEPOSIT de CĂRȚI BISERICESTI și ȘCOLARE
cu propria Editură.

Cărți din toate ramurile literaturii române.

Cele mai noi produse literare apărute în cursul războiului. Tot ce a apărut până acum în România veche.

Are tot soiul de REQUISITE de SCRIS și de ȘCOALĂ.